

MAGAZINI

LENTE 2026

Jaargang 9 - nummer 4 maart, april, mei 2025 - 2026
Driemaandelijks nationaal tijdschrift van JNM vzw

INHOUDSTAFEL

VOORWOORD **3**

STRIP **4**

TOP 10 TUINVOGELS **6**

NATUURGEBIED IN DE KIJKER **8**

DVDJ: DE WINNAARS **11**

SPB: HOE HET BEGON **15**

18 KLEUR VAN DE ZONSONDERGANG

TOP 10: KLIMAATACTIVISTEN **20**

Schreven artikels voor dit nummer: Seppe Goiris, Karel De Witte, Tijl Philtjens, Martha De Decker, Gil Schiettecatte, Florian Acke, Tijs Van De Velde, Muryel Maes, Marie Clays, Jelle Van der Eycken
Redactieteam: Muryel Maes, Luka Depoortere, Ides Temmerman, Elewout Acke, Raf Vanisterbecq
Lay-out: Chiara Jacobs

Hey liefste ini's!

Wat heb ik, tijdens de examens, JNM toch gemist! Ongeveer toch... De toffe dingen heb ik gemist maar de rest heb ik een klein beetje uitgesteld.

Je weet wel, saaie dingen zoals een locatie vinden en vergaderen voor ININaZoFé en Nationale INIdag.

Maar weet je waar ik wel heel graag mee bezig ben?

De MargINIfuif 2026!

Het leek mij tof om op het einde van het schooljaar, en de start van de zomervakantie, te feesten en om de MargINIfuif terug te brengen!

Dus, hou de datum maar al vrij, op zaterdag 27 juni zal de MargINIfuif plaatsvinden!

Meer info (de info die ik uitgesteld heb) zal nog volgen! Ik vond geen toepasselijke filmquote, maar Pablo Picasso heeft wel gezegd:

"STEL ENKEL DINGEN TOT MORGEN UIT ALS JE HET NIET ERG VINDT OM TE STERVEN ZONDER ZE GEDAAN TE HEBBEN."

Allee, salukes mijn favoriete ini's!

DE TOP 10

Door: Karel de Witte

Dagdag beste lezers, hieronder geef ik mijn TOP TIEN leukste/schattigste/mooiste (algemene) tuinvogels, die in de winter maar al te graag eens komen piepen bij onze voederplank aan de keuken

DE GROTE BONTE SPECHT:

alle spechten zijn echt keicoole beesten en de grote bonte specht is voor mij dan ook een heel terechte nummer 1. Hij is kleurrijk en groot, en maakt natuurlijk ook een keileuk geroffel op de bomen.

HET ROODBORSTJE:

iedereen kent het roodborstje wel, een vinnig en schattig beestje dat alles behalve schuw is van mensen. Soms komt het zelfs op de kruiwagen zitten als ik in de tuin werk!

DE STAARTMEES:

een schitterend en super schattig vogeltje, met prachtige zwarte kraaloojjes. Het komt vaak in groepen van een tiental vogeltjes voor en is een waar plezier om te bekijken

WINTERKONINKJE:

een compleet bruin, maar super kwiek en piepklein vogeltje. Ik vind hem geweldig alleszins!

GROENE SPECHT:

jaja, hier is de tweede spechtensoort in de lijst al. Ook een van de weinige groene vogels in België, naast de halsbandparkiet dan...

PIMPELMEES:

na de staartmees, is de pimpelmees zeker weten de schattigste vogel, en natuurlijk ook ontzettend kleurrijk met een blauw kapje!

KOOLMEES:

mees numero drie, maar verdient ook een plek in deze lijst, niet?

MEREL:

de vrouwtjes zijn bruin, maar de mannetjes zijn gitzwart met een felgele snavel. Ook hun zang is fijn om te aanhoren.

HEGGENMUS:

niet iedereen zal deze vogel al gezien hebben, maar zeker wel al gehoord. De heggenmus beweegt zich vooral over de grond in struikgewas en lijkt op het eerste gezicht een saaie bruine vogel. Echter, vele tinten bruin maken ook een schone vogel, mijn gedacht.

EKSTER:

objectief een mooie vogel, maar maakt echt een vreselijk kabaal altijd, zeker de jonge vogels. Hij is bovendien een pestkop naar andere vogels toe. Daarom slechts een tiende plaats.

Door Tijn Philtjes

HEVERLEEBOS EN MEERDAALWOUD

Dag natuurliefhebbers,

Vandaag neem ik jullie mee naar een gigantisch en magisch bos: het Heverleebos en Meerdaalwoud in Leuven. Hier kan je uren wandelen tussen oude bomen, langs lange dreven. In de lente staat het daar vol met voorjaarsflora en in de herfst staat het vol met wonderlijke paddenstoelen. Elke wandeling is er anders en je ontdekt er altijd iets nieuws!

WAAR KOMT DE NAAM VANDAAN?

Het Heverleebos is genoemd naar Heverlee, een deelgemeente van Leuven. Het bos was vroeger eigendom van

hertogen en later van de universiteit. Daarom zie je er nu nog lange rechte paden en dreven. Ze zijn historisch aangelegd ten tijde van de hertogen van Arenberg voor een efficiënte houtexploitatie en om de jacht te vergemakkelijken. Het dambordpatroon maakte het eenvoudig om gekapt hout via rechte lijnen uit het bos te transporteren en gaven een goed overzicht tijdens de jacht. Dit patroon stamt uit een periode dat het bos intensief werd beheerd en verkaveld voor bosbouw.

Het Meerdaalwoud betekent eigenlijk zoiets als "bosrijk gebied met moerassige dalen": meer verwijst naar het water dat er te vinden is in beekjes en meren. Daal verwijst naar de dalen/valleien die er te vinden zijn. Woud verwijst naar het

uitgestrekte bosrijke gebied dat er is. Nu is het bos grotendeels droog, maar je vindt er nog steeds kleine beekjes en vochtige zones.

Heverleebos en het Meerdaalwoud vormen samen een van de grootste en ecologisch meest waardevolle boscomplexen in Vlaanderen. Er valt daar veel natuurpracht te ontdekken.

WAT MAAKT HET BOS ZO BIJZONDER?

Deze twee bossen zijn samen zeer groot, namelijk 2.050 hectare. Als we dit vergelijken met voetbalvelden zijn ze 2.900 voetbalvelden aan bos!

De bomen zijn oud: sommige zijn meer dan 200 jaar. Ze leefden dus voordat er auto's of tv's waren! Je kan er zelfs kennismaken met "Den Dikke Eik". Deze is meer dan 300 jaar oud en dan heb je ook nog "Den Dikke Beuk", die is 240 jaar oud.

Het bos bestaat al sinds de laatste ijstijd (Dat is 10.000 jaar geleden)! Het is daarnaast een van de weinige plekken in België waar al 3.000 jaar onafgebroken menselijke activiteit is gedocumenteerd, van de bronstijd tot nu.

Het historisch dambordpatroon dat de hertog van Arenberg in de 18de eeuw liet maken. Het is een indrukwekkend stelsel van zo'n 75 km aan kaarsrechte dreven aangelegd als verlengstuk van de kasteeltuinen van de hertog. De Parnassusberg in Heverleebos is daar nog een zichtbaar overblijfsel van. Het is een kunstmatig aangelegde, getrapte belvédèreheuvel (uitkijkheuvel) die dateert uit 1761.

In deze bossen zijn er heel wat bronnetjes. De bekendste heet de Minnebron en heeft natuurlijk drinkbaar bronwater. Als je er gaat wandelen, kom hier dan maar eens pauzeren om je drinkbus bij te vullen.

FLORA VAN HET BOS:

De bosanemoon is een indicator voor een oude bosbodem. Deze fleurt in het voorjaar op in deze bossen en zorgt voor mooie witte tapijten. De bloemen draaien zich ook richting de zon, ze zoeken het licht en de warmte op. 's Avonds of als het bewolkt is knikken de stengels omlaag.

De eenbes is een zeldzame plant die voorkomt voor in schaduwrijke loofbossen. Hij heeft vier bladeren die samen een kruis vormen.

BOS ANEMOON

foto: Hans Hillewaert

foto: Koen De Langhe

EENBES

De eenbes heeft, zoals de naam al zegt, maar één bes. Die bes is giftig voor mensen, maar vogels kunnen er wel van smullen. Je kan de plant van april tot september gaan zoeken. In de zomer valt de eenbes extra op, want dan is de blauwzwarte bes zichtbaar.

OPGEPAST! DE BOMEN HOREN ONS EN COMMUNICEREN MET ELKAAR:

Wist je dat bomen kunnen met elkaar praten via hun wortels en schimmels in de grond? Ze waarschuwen elkaar voor gevaar, delen voedingsstoffen en helpen jonge bomen groeien. Dat noemen wetenschappers het "wood wide web".

Hopelijk komen jullie binnenkort op ontdekking in het Heverleebos en Meerdaalwoud.

Je zal verbaasd staan over de oude bomen, de bijzondere fauna en flora en de geheimen van dit magische bos.

foto: Koen De Langhe

DAG VAN DE NATUUR

DE WINNAARS

Door: Marie Clays

Dag van de Natuur viel afgelopen jaar in het weekend van 22 en 23 november. Tijdens Dag van de Natuur worden er overal (vooral in Vlaanderen) beheeractiviteiten georganiseerd. Maar liefst 21 afdelingen hebben in 2025 meegedaan aan activiteiten, wat een record! Om Dag van de Natuur meer in de kijker te zetten organiseerden we met de beheerwerkgroep van JNM Nationaal een wedstrijd.

De deelnemende afdelingen konden een verslagje en/of een meme doorsturen. In de week van 15 tot 21 december kon je op onze instagrapagina stemmen op jouw favoriete meme. De winnaars van de verslagjeswedstrijd werden door het bestuur van de beheerwerkgroep gekozen.

Op de Waterkers-T-fuif maakten we de winnaars bekend en kregen ze een mooie trofee. Ben je benieuwd naar de verslagjes en de memes? Lees dan snel verder!

foto: Roan Ermes

WINNAAR VERSLAGJESWEDSTIJD: JNM NETELAND

1

Op zaterdag 23 november trokken een aantal moedige Netelanders naar het Molenbos om een strijd tegen de klok de voeren. Zullen ze erin geslaagd zijn om 800 bomen te planten op 4 uur tijd?

Om 13:00u verzamelden we aan de rimboe in Grobbendonk waar ondanks het koude weer al heel veel vrijwilligers klaarstonden. We verdeelden ons in zes teams die zich elk zouden ontfermen over zes kloempen. Deze kloempen bestaan telkens uit een twintigtal inheemse bomen, waaronder hazelaar, winterlinde, haagbeuk, esdoorn en zomereik.

En met twee paar handschoenen aan en een dikke muts op konden we eraan beginnen.

De kloempen werden op verschillende plekken geplant doorheen het Molenbos. Om ze in de grond te krijgen maakten we spleten in de grond (aan de hand van een schop en enkele zeer mooie Michael Jackson-impresies). Ze krijgen allemaal een gaasje dat hen beschermt tegen de reeën (deze gaan eraf wanneer de bomen 1,5 meter zijn) en een bamboestok om hen recht te houden.

Vanaf 16:00u kwamen de groepen een voor een weer samen bij het huisje voor een lekker warme chocomelk en een gebakje. Iedereen was erin geslaagd alle bomen te planten. Ik kan niet wachten om binnen tien jaar met Neteland een spel te gaan spelen in ons

zelf aangeplante bos!

foto: Adrie de Kok

WINNAAR MEME-WEDSTRIJD: JNM TAXANDRIA

2E PLAATS VERSLAGJESWEDSTRIJD

1

SAMEN RUKKEN IS VEEL LEUKER DAN ALLEEN

JNM KLEIN-BRABANT

2

Op 22 november trokken we met JNM Klein-Brabant naar het arboretum van Puurs-Sint-Amands. Het was Dag van de Natuur en dat vult de harten van JNM'ers met slechts 1 wens: te gaan beheren. En zo stond er op een ijskoude zaterdagmiddag een leger piepers klaar om de wereld een beetje mooier te maken. Het doel: een oud bosgedeelte opnieuw open laten bloeien door takken en invasieve soorten uit de weg te ruimen. Overal zag je metershoge, wandelende bomen met daarachter een vastberaden pieper. De takken en bomen verslepten zij in een mum van tijd. De piepers visten bomen uit de vijver en zaagden de bamboe tot kleine stukjes. Na een pauze met zelfgemaakte soep en een drankje, waarvoor heel veel dank aan Natuurpunt Klein-Brabant, ging het beheren genadeloos door. Moe maar voldaan hebben we het arboretum piekfijn achtergelaten en zijn we met drie keer zo'n grote spierballen naar huis vertrokken. De Dag van de Natuur achter ons latend, tot volgend jaar!

foto's: Marion Leyman

2E PLAATS MEME-WEDSTRIJD: JNM GENT WEST (DE WATERPIEPERS)

2

3 GEDEELDE 3E PLAATS VERSLAGJES WEDSTIJD: JNM BRUGGE

Op zaterdag 22 november trokken we, ondanks de koude, met een super enthousiaste groep eropuit naar Ter Doest. Dit is een historisch poldergebied in Lissewege met een

foto: Reinhardt Strubbe

foto: Reinhardt Strubbe

oude abdijsite en zeer uitgestrekte natuur die vooral bestaat uit zoute, natte graslanden. De perfecte grond voor zilte planten. Het was dan ook hiervoor dat we kwamen.

Samen oude sok Reinhardt gingen onze piepers, ini's en gewone leden na een korte uitleg aan de slag. We verwijderden struiken en jonge boompjes. Hierdoor zouden de zilte planten weer de kans krijgen om te groeien.

Ondanks het koude weer – of misschien zorgde het er wel voor dat we extra hard doorwerkten – kregen we toch het grootste deel van het werk klaar binnen de 3 uur die we hadden.

Tussendoor was het nog tijd voor een lekker koekje door Reinhardt zelf voorzien. En om

het toch nog wat warmer te krijgen, warmden we onszelf op aan een halflauwe chocomelk... 5 liter chocomelk opwarmen op een klein gasvuurtje is nu niet echt ideaal.

Zo hebben we er een fantastische Dag van de Natuur opzitten, zeker voor herhaling vatbaar!

GEDEELDE 3E PLAATS VERSLAGJES WEDSTIJD: JNM TAXANDRIA

De dag begon nogal wit op landschap De Liereman, want het had gesneeuwd. Maar dat hield ons niet tegen om boompjes te gaan trekken, we hebben nogal een stapel gemaakt. Wat begon met een koude ochtend liep al snel over in een warme dag omdat er zowat een heel bos getrokken moest worden. Tegen de middag hadden we 3 reuzenstapels, dan zijn we maar teruggedaan naar het bezoekerscentrum van landschap De Liereman voor lekkere soep en chocomelk, gemaakt door de vrijwilligers van Natuurpunt. Na al dat trekken hadden we hier zeker en vast trek in. In de namiddag zijn we dan teruggedaan naar de werkplek om de laatste boompjes te trekken en alles op 1 stapel te gooien. Wat we vooral onthouden van deze dag is het feit dat samen trekken veel leuker is dan alleen!!

3E PLAATS MEME- WEDSTRIJD: JNM GENT WEST (DE BOOMPIEPERS)

foto: Maya Depoortere

Piepers wanneer Natuurpunt koekjes meeheeft voor tijdens het beheer *

* WEGENS AUTEURSRECHTEN OP DE ORIGINELE MEME HEBBEN WE EEN PROFESSIONEEL TEKENAAR MOETEN INHUREN OM EEN REALISTISCHE SCHETS TE MAKEN. JE ZIET EEN AFBEELDING VAN DE DRIE HAAIEN UIT NEMO.

foto: Maya Depoortere

SPB

Waar het allemaal begon ...

Door: Jelle Van de Eynde

Hellowkes,
Herinneren jullie jezelf het artikel "SPB, legends never die" nog, toen had ik jullie een vervolg beloofd in de herfsteditie. Die is er toen jammer genoeg niet gekomen, maar nu dus het langverwachte gevolg, be ready, want het gaat fantastisch zijn.

1979

HET DORP KANNE IN HET JAAR 1979:

Leon, de legend van SPB, was verhuisd naar het dorp Kanne, hier wilde hij zijn leven opbouwen. Om beter kennis te maken met de andere dorpsbewoners sloot Leon zichzelf aan bij een stuurgroep dorpsherverdeling. Toen Leon zichzelf aansloot bij deze groep dacht hij niet dat zijn leven zo drastisch zou veranderen.

Er werd aan de gemeente gevraagd of er eventueel interesse zou zijn in het pionieren van al de fauna en flora in en rond dorp. Deze vraag werd gesteld vanuit een groep studenten uit het Antwerpse, die de natuur hier prachtig vonden.

Leon nam, samen met twee andere personen uit de stuurgroep, het initiatief om samen met deze studenten hier eens over te praten en eventueel iets op te starten. De eerste contactpersoon was Willy Verbeken, deze man is bij Leon thuis op bezoek geweest om het te hebben over hoe ze de situatie zouden aanpakken.

Na dit gesprek is er dan een eerste werkdag georganiseerd en dit was meteen een succes, Leon had toen twee geiten en deze werden weldra meteen ingezet, het eerste beheerstuk was het perceel aan het waterhuisje (een huisje midden in een veld, JNM'ers die hier ooit op kamp zijn geweest, weten waar dit over gaat). Hier heeft Leon dan van zijn eigen centen een hek gebouwd of het perceel te vrijwaren van ongewilde indringers.

foto: Maya Depoortere

De Sint-Pietersberg was geboren-!!!

SPB begon redelijk snel te groeien, de befaamde Wim Slabbaert kwam als 16-jarige ook helpen en wilde weldra meteen alles omzagen en maaien, zo kennen we hem. Ook de geitenpopulatie werd uitgebreid.

1981 Na 2 jaar zakte het engagement terug een beetje in, de twee helpers uit het dorp waren ermee gestopt en Leon stond dus helemaal alleen voor de organisatie, dit was niet simpel en koste ook veel geld.

Door Leons doorzettingsvermogen kwam er uiteindelijk nog een groep jongeren helpen, namelijk van vzw Belgische Natuur- en Vogelreservaten. In die tijd waren er vier kampen, maar dat is snel naar drie gegaan aangezien vier moeilijker haalbaar was.

Hieruit is dan uiteindelijk de connectie met JNM ontstaan.

HOE GING HET ALLEMAAL VERDER:

Wanneer JNM mee kwam helpen, zijn de kampen echt pas van start gegaan, drie keer per jaar kampen: twee korte en één groot zomerkamp, zoals we dat vandaag kennen.

In het begin kwamen al de leden van her en ver in Vlaanderen met de fiets, schop, zaag en tent op de rug tot in Kanne.

1989 Na acht jaar kwam Natuurpunt ook in de kijker, zij zagen potentie in deze werkgroep en wilden mee investeren, de gemeente ondersteunde in het begin ook nog wat mee, maar uiteindelijk

is Natuurpunt de grote weldoener geworden.

Natuurpunt investeerde in machines, projecten en schapen. Het beheer werd veel uitgebreider en werd nu heel het jaar door gedaan, het meeste werk werd nog steeds verzet tijdens de kampen, maar zijtaakjes werden heel het jaar door vervuld, wat veel meer efficiëntie meebracht.

De schapenkudde werd uitgebreid en de geitenkudde werd ingekrompen omdat schapenbegrazing beter was voor het natuurgebied. Het kamp werd een echte oogappel voor het dorp, alles werd mooier en opengekap, zodat de kalkgraslanden zoals we ze vandaag kennen konden ontstaan.

De kudde van de schapen werd zo groot (275 schapen) dat deze bijna niet meer binnen de gebieden te houden waren, schapen zijn namelijk meesterontsnappers. Leon heeft schapen kunnen zoeken in de slaap- en badkamers van mensen.

Uiteindelijk werd de kudde opgekocht door een nieuw initiatief: een werkgroep die werkte met mensen met een beperking, deze kwamen dan ook helpen in verschillende natuurgebieden, zij konden de kudde wel gebruiken.

Dit initiatief hield echter maar een korte tijd stand en ging failliet, Leon heeft de kudde en de werkplaats waar de schapen verzorgd werden dan van zijn eigen centen terug gekocht. Een tijdje later

heeft Natuurpunt de kudde dan opgekocht en bij een grotere kudde gevoegd (1000+ schapen).

Nu worden de schapen nog dagelijks ingezet voor het onderhoud van het gebied.

Leon werd in de eerste jaren in het dorp uitgelachen omdat mensen niet geloofden in zijn denkwijze, maar nu wordt hij overal toegezwaid. "Mensen hadden het toen mis", zegt hij vrolijk, er is wel degelijk een genot aan natuuronderhoud.

Ook vertelde Leon dat voor hem de fauna en flora al die jaren minder belangrijk zijn geweest dan al de mensen en kennissen dat hij heeft opgebouwd, dat is het allerbelangrijkste voor hem. Ook zijn de generaties JNM'ers serieus veranderd, alleen positief natuurlijk, en dat ziet hij graag.

Ik wil Leon bedanken voor dit interview over het verleden van SPB, en zou graag nog enkele jaren samen met hem veel werken op de Sint-Pietersberg en ver daarbuiten.

Hij wordt 80 dit jaar, en dat gaan we uitgebreid vieren op deze zomereditie, dat staat vast!!!

Door Martha De Decker

KAN DE KLEUR VAN DE LUCHT TIJDENS DE ZONSOPKOMST OF -ONDERGANG JE IETS MEER VERTELLEN OVER DE LUCHTKWALITEIT?

Mijn broer vond het vroeger fantastisch om me van alles wijs te maken. Zo geloofde ik dat er draken onder mijn bed woonden, dat spinnen (letterlijk) blauw bloed hadden, dat de ogen van een vis eruit vielen als ze opdrogen, dat vlinders konden zwemmen, dat de staart van een hagedis afbrak als je het vastnam... Deze lijst kan nog wel even verder gaan.*

Een van de dingen die hij me had verteld was: Hoe kleurrijker de zonsopkomst of -ondergang, hoe vervuilerd dat de lucht is. Deze stelling is me lang bijgebleven. Maar klopt dit wel?

Stelling: Kan de kleur van de lucht tijdens de zonsopkomst of -ondergang je iets meer vertellen over de luchtkwaliteit?

Als je over luchtkwaliteit spreekt, gaat het over de concentratie van bepaalde stoffen in de lucht. Stikstofdioxide, fijnstof, zuurstofoxide, koolmanoxide, ozon en ammoniak zijn de stoffen die worden gemeten om de luchtkwaliteit te bepalen. Stikstofdioxide en fijnstof zijn de twee belangrijkste factoren. En guess what? Ze hebben inderdaad een invloed op de kleur van een zonsopkomst of -ondergang.

Fijnstof zijn allemaal kleine deeltjes die zich bevinden in de atmosfeer. Belangrijke bronnen van fijnstof zijn bijvoorbeeld de uitlaat van auto's, afvalverbranding van

bijvoorbeeld kleren, kachels... Tijdens een zonsopkomst of -ondergang gaat de zon door een dikke laag atmosfeer waardoor het licht op zo'n manier wordt gebroken dat rode, oranje en gele tinten meer naar voren komen. Fijnstof versterkt dit effect. Het houdt een deel van het licht tegen zodat vooral rood, oranje en gele kleuren worden doorgelaten. Dit kan dus een effect hebben op de kleur van de zonsopkomst of -ondergang.

Ook stikstofdioxide (NO₂) heeft een effect op de kleur. Deze stof komt vooral voor bij stedelijke gebieden door de vermeerderde afstoot van verkeer en industrie. Het absorbeert blauw-groen licht en laat vooral rood-oranje licht door. Dit kan zorgen voor een bruine of oranje tint van de lucht.

Een gelere lucht wijst echter niet altijd op luchtvervuiling, al kan het daar zeker aan bijdragen. Ook andere dingen zoals pollen, (Sahara)zand en de rook van, bijvoorbeeld, bosbranden kan de lucht ook geler kleuren zonder dat er noodzakelijk schadelijke stoffen bij te pas komen. Ook mist of een hoge luchtvochtigheid kan het licht op een bepaalde manier breken waardoor de lucht geler lijkt.

Mijn broer had dit weetje dus niet zomaar uit zijn duim gezogen...
Schoonheid bedriegt, maar niet altijd

*

- Nee, er wonen (helaas?) geen draken onder mijn bed.
- Spinnenbloed of hemolymfe is inderdaad vaak blauwachtig doordat hemocyanine de zuurstofdrager is en blauw wordt als het zuurstof bindt.
- Nee, de ogen van een vis vallen niet uit hun kassen als ze opdrogen. Wel kunnen ze krimpen en verkleuren.
- Vlinders kunnen niet zwemmen maar zich soms wel tijdelijk redden in noodsituaties door bijvoorbeeld te drijven.
- Het afwerpen van de staart van een hagedis heet autotomie en dient als verdedigingsmechanisme. De losgebroke staart blijft dan nog bewegen om de aandacht van de vijand te blijven trekken. De staart van een hagedis groeit er later dan gewoon terug aan, meestal wel een beetje anders of misvormd.

DE TOP 10 KLIMAATACTIVISTEN

Door: Muryel Maes en
Tijs Van de Velde

Hi, welcome to watchmojo.com and today we are counting down our picks for "beste klimaatactivisten".

(Wauw, Tijs, deze referentie verradt je grijze leeftijd.)

Beschouw jij jezelf als klimaatactivist?

Doe de zelftest: volgens het Engelse Collins woordenboek is een klimaatactivist 'een persoon die actief campagne voert om klimaatveranderingsproblematiek te laten erkennen en aanpakken'. Hier volgt een lijst van klimaatactivisten die het verdienen om in de schijnwerpers gezet te worden. (Onze schijnwerper bestaat uiteraard uit het meest duurzame en energiebesparende kunstlicht.) De lijst is niet zodanig geordend dat de ene boven de andere staat, want zolang iedereen hun best doet, verdient iedereen volgens ons de eerste plaats.

Laat dat je echter niet tegenhouden om stiekem zelf wel je favorieten uit te kiezen. We hebben gezocht naar mensen van hier en daar, en vroeger en nu. We vatten voor jullie even een aantal van hun bijdragen aan de klimaatbeweging samen. Hopelijk kunnen de voorbeelden inspirerend werken!

Wie weet verschijnt jouw naam dan ooit in een soortgelijke lijst...

JOHN MUIR (1838 - 1914)

Starten bij het begin. John Muir was een Schot die naar de VS migreerde, waar hij uitgebreid schreef over zijn avonturen in de wildernis, en over hoe adembenemend en uiterst subliem de natuur kan zijn. Hij heeft ervoor gezorgd dat grote delen van het land in de VS ongeschonden bleven door te pleiten voor hun wettelijke bescherming, met succes. Muir was er dan ook van overtuigd dat de natuur een inherente en spirituele waarde had. Hij is wel eerder een klimaatactivist avant la lettre, wat wil zeggen dat die term toen nog niet bestond, maar dat hij wel zo beschouwd kan worden.

RACHEL LOUISE CARSON (1907 - 1964)

Rachel Carson wordt wel eens beschouwd als 'de eerste ecologist'. De Amerikaanse zeebiologe wordt vandaag de dag vooral herinnerd als de vrouw die het idee in twijfel trok dat mensen de natuur kunnen en, met het oog op de toekomst, moeten beheersen. Haar studies naar de ecologie in de oceanen zijn echter ook van onschatbare waarde. Ze beschreef onder andere hoe temperatuur het zeeleven beïnvloedt, hoe erosie niet alleen invloed heeft op kustlijnen, maar ook op het zoutgehalte, vispopulaties en kleine micro-organismen. Haar boek *Silent Spring* (1962) bracht de milieukwesties en de achterliggende machtsdynamieken in de wereld onder de aandacht van een groot deel van de Amerikaanse bevolking. Carson wordt met haar werk beschouwd als een van de grondleggers van de bewegingen deep ecology en het ecofeminisme.

SIR DAVID ATTENBOROUGH (1926 - HEDEN)

Ja, dat lees je goed: 'sir'. De Britse Attenborough ontving deze titel in 1985 toen hij geridderd werd door koningin Elizabeth II van het VK. In 2022 ontving hij voor de tweede maal het ridderschap als erkenning voor zijn prestaties om de natuur onder de aandacht te brengen en zijn campagne om deze te beschermen. David Attenborough is vooral bekend door zijn natuurserie *Life Trilogy*, waarbij hij organismen op aarde bekijkt vanuit het standpunt van evolutie en taxonomie, ecologie en levensloop. Zijn natuurdocumentaire *Our Planet*, waarin hij de ecologische impact van de mens op de natuur benadrukt, en de film *OCEAN with David Attenborough* onderstrepen zijn zorg over de ecologische crisis én bieden hoopvolle oplossingen. Dankzij zijn bijdrage als natuuronderzoeker werden een heleboel diersoorten naar hem vernoemd: de mierenegelsoort *Zaglossus attenboroughi*, de vleesetende plant *Nepenthes attenboroughi*, de Peruaanse kikker *Pristimantis attenboroughi*, en ga zo maar verder!

WINONA LADUKE (1959 - HEDEN)

Het sociaal-ecologisch activisme van de Amerikaanse LaDuke focust op het behoud van inheems land en duurzame ontwikkeling. In 1985 hielp ze bij de oprichting van het Indigenous Women's Network om de Amerikaanse gedwongen sterilisatie van inheemse Amerikaanse vrouwen onder de aandacht te brengen. Vervolgens raakte ze betrokken bij een project dat land tracht terug te winnen voor de Anishinaabe (een groep cultureel verwante inheemse volkeren) dat door niet-inheemse volkeren was gekocht. Dit project zet zich ook in voor herbebossing van het land. LaDuke was ook directeur van de organisatie Honor the Earth die zich (inter) nationaal bezighoudt met milieurechtvaardigheid met bijzondere aandacht voor inheemse kennisbronnen.

ANUNA DE WEVER (2001 - HEDEN)

De naam Anuna De Wever heb je ongetwijfeld al eens horen vallen! Deze Belgische klimaatactivist maakte in 2019 de internationale beweging 'Spijbelen voor het klimaat', gestart door Greta Thunberg (zie verder), populair in België. De Wever organiseerde grote klimaatmarsen in Brussel met tienduizenden deelnemers. Jij was daar misschien ook wel!? Op hun vraag werd de denktank Panel voor Klimaat en Duurzaamheid opgericht, die wetenschappelijke beleidsadviezen uitbracht voor een radicale verandering in het milieubeleid. Anuna werkte ook binnen het Europees Parlement en is sinds 2022 actief als beleidsmedewerker bij Climate Action Network Europe. Ondanks politieke kritiek bleef die zich inzetten voor een wetenschappelijk onderbouwde, brede klimaatbeweging gericht op structurele verandering.

SUMAK HELENA SIRÉN GUALINGA (2002 - HEDEN)

Helena Gualinga is opgegroeid in een Kichwa Sarayaka-familie, die deel uitmaakt van de inheemse bevolking in het Amazoneregenwoud in Ecuador. In haar familie was er geen tekort aan vrouwelijke activisten. Haar moeder, tante en grootmoeder vochten voor de rechten van inheemse vrouwen en haar oudere zus voor het klimaat. Maar deze opsplitsing is eigenlijk vrij artificieel. Vechten voor de rechten van de inheemse bevolking is rechtstreeks verbonden aan de strijd voor de natuur en het klimaat. Grote olie- en houtbedrijven willen namelijk het Amazonewoud ontbossen om winst te maken, maar hiervoor moet de inheemse bevolking ontruimd worden. Bovendien wordt de impact van de klimaatcrisis daar veel sterker gevoeld dan hier. Ze legt dus een sterke nadruk op de intersectionaliteit van de twee problemen.

GRETA THUNBERG (2003 - HEDEN)

Als je een willekeurig persoon op straat vraagt om een klimaatactivist op te noemen denk ik dat je de grootste kans hebt om 'Greta Thunberg' als antwoord te krijgen. Deze Zweedse werd in 2018, op 15-jarige leeftijd, bekend door haar actie skolstrejk för klimatet. Ze startte zo een wereldwijde schoolstaking waarbij scholieren regeringen oproepen om maatregelen tegen de opwarming van de aarde te nemen. Sindsdien heeft ze in meerdere jaren politici veroordeeld op de VN-klimaatconferentie, CO2-neutraal de Atlantische Oceaan overgestoken en geparticipeerd in protesten in talrijke Europese steden. Recent heeft ze haar activisme ook uitgebreid om humanitaire crisissen te includeren, zoals die in Palestina.

HALLOOOO,
ZOMER BELT